

GABRIEL ARESTI SEGUROLA (1933-1975)

1975eko ekainaren 6an hil zen Gabriel Aresti euskaltzain laguntzailea Bilbon. Hiri honetan sortua zen 1933ko urriaren 14an.

Euskaldun berri esan ohi denetakoa zen. Hamasei urtekin hasi zen euskaraz ikasten eta hogetabat zituenerako hasia zen Guatemala-ko "Euzko-gogoa" aldizkarian euskaraz idazten. Ogibidez Profesor Mercantil zen eta hontaz zuen bere lanbidea. 1957an Euskaltzaindiko laguntzaile izendatua izan zen. EUSKERA, Euzko-gogoa, Egan, Olerti, Zeruko Argia, Anaitasuna eta beste zenbait aldizkaritan idatzi zuen euskaraz.

Maldan behera (EUSKERA, 1960), *Harri eta Herri* (1964), *Euskal Harria* (1967) eta *Harrizko herri hau* (1970) poesia liburuak idatzi zituen, eta antzerki sailean beste hauk: *Mugaldeko herrian eginikako Tobera* (Egan, 1961), *Justizia txistulari* (Egan, 1965), *Etxe aberatseko seme galdua eta Maria Madalenaren seme santua* (Egan, 1963), ... eta *gure heriotzeko orduan* (Egan, 1964) —geroztik, lau lanok, R. Sainzarbitoriak *Lau teatro Arestiar* deritzan liburuan bildurik argitaratu zituen, 1973. urtean, hitzaurre batekin—, horiez gainera beste bosgarren bat ere bai, *Beste mundukoak eta zoro bat* (1969an "Euskal Elerti 69" bildumazko liburuan, 329/402 orr.). Horiez gainera, beste lan berezi batzuen artean *Malgizonen abenturismoa* (1972), *Mundu-munduan* (1965) eta *Hiztegi tipia* (1973) A-tik D-ra arteko hiztegia.

Azterketa lanik sakonenen arteko zituen "Flexiones verbales empleadas por Leizarraga de Briscous" eta "Léxico empleado por Leizarraga de Briscous" Principe de Viana Mintegiaren "Fontes Linguae Vasconum" en 11 eta 13 zenbakietan (1972-1973).

Beste honako lan hauk euskararatu zituen: B. Brecht-en *Xixtima zoriontsu bat* (1968an Bilboko Kriselu taldeak errepresentatua), T. Meabe-ren *14 alegia* (1968an, Meabe-ren gaztelarazko orjinalaren ondotik bere euskal itzulpena eta baita ere R. Salvat eta X. Alonso Montero-ren katalanez eta galegozko itzulpenez), F. Marcos da Portela-ren *Nekazariaren dotrina* (1969), Nazim Hikmet-en *Lau gartzelak* (1971), F. García Lorca-ren *Seis poemas galegos* (1974an lau hizkuntzaz Madrid-en argitaratua), Castelao-ren *Nós* (1974an, hau ere

Madrid-en lau hizkuntzaz argitaratua) eta V. Paz-Andrade-ren *Pranto matricial* (1975ean Coruñan argitaratua, bost hizkuntzatan, portugesa gehituaz).

Azkenez Asterix-en liburuak itzultzen ari zen, lau kasik bukaturik utzi zituen eta 1976an argitaratu dira Jesus Mari Arrietak osaturik.

Euskal poesia berriaren eragilerik handiena izan zen, eta antzerkian ere ahaleginik asko egin zuen bide berriak aurkitzearen alde. Jaso zituen saririk aipagarrienak hauk ziren: poesian, "Loramendi" izenekoa 1959, "Orixe" 1963, "Lizardi" 1966 eta "J. M. Iparragirre" 1968; eta, antzerkian, "T. Alzaga" 1961.

Langile borrokatua zenez, Euskaltzaindiaren eskariz, nahiz beregandikako eskaintzaz, lanik anitz egin zigun. Euskara idatziaren batasun bidearen urratsetan, idazlerik gehienon gogoak eskatzen zuen bidea markatzeko eta bultzatzeko, talde baten eskariz, X. Kintanaren laguntzarekin *Batasunaren kutxa* (1970) deritzan liburua gertatu zuen. Baina, geroztik, Euskaltzaindiko aditz batuaren batzordeko kontseilarien artean langileenetako bat izan zen Gabriel.

Euskal literaturak gure gizaldiko idazlerik hoberenetako bat galdu du; Euskaltzaindiak egiazko laguntzaile bat. Adiskide maitea, bego atsedenean.

J. S. M.

JOSE ETXEANDIA BEASKOA (1897-1976)

Ibarrangeluako Akorda hauzoan jaioa 1897an eta Durangon hila 1976ko urtarrilean. Apaiza. Durangon egin zituen bere lehen ikastaroak eta ikastaro nagusiak Comillas-en, Derecho Canónico doktoradutza bete arte. Lehenengo Nabarizen eta gero Durangoko Santa Anako parroko. Bietan euskaldun agertu zen. Gerraondoko urte ilun haietan, N. Alzolak dionez, abertzale zahar batek esan omen zion Don Jose-ri: "Zure moduko abadeak balegoz hemen, obetuau juengo lei-